

گروه تحقیق و توسعه آرمان تدبیر ارائه می نماید:

گزارش تحلیلی صنایع

نقش جهان
کارگزاری آرمان تدبیر
حامی هوشمند

گزارش مقایسه ای متانول سازان

چکیده

متانول یکی از محصولات مهم شرکت‌های پتروشیمی است. اگرچه بسیاری از شرکت‌های پتروشیمی محصولات متنوعی را تولید می‌کنند اما برخی شرکت‌ها هستند که متانول بخش بزرگی از تولیدات آنها را تشکیل می‌دهند. پتروشیمی زاگرس، فن‌آوران و خارک از جمله این شرکت‌ها هستند.

بازده ۱ ساله و ۶ ماهه‌ی این صنعت به ترتیب ۵۰.۳۳ و ۵۰.۳۵ درصد بوده است

پی بر ایی این صنعت ۸.۴۸ میباشد در حالی که پی بر ایی بازار ۹.۱۱ است.

پی بر اس این صنعت ۳.۳۵ و پی بر اس بازار ۳.۴۰ میباشد.

در ادامه به بررسی چگونگی و فرآیند تولید متانول و همچنین بررسی تحلیلی شرکت‌های تولید کننده متانول در این گروه پرداخته خواهد شد.

صنعت پتروشیمی

صنعت پتروشیمی یکی از مهم‌ترین صنایع وابسته به نفت است که با فرآوری نفت خام و گاز طبیعی، ارزش افزوده حاصل از این مواد را فزونی می‌بخشد. صنایع نفت به سه حوزه بالادستی، پایین‌دستی و میان‌دستی تقسیم می‌شوند. صنایع بالادستی در صنعت نفت عبارتی است که به بخش جستجو، اکتشاف، حفاری و تولید نفت خام و گاز طبیعی اطلاق می‌شود.

صنایعی که از محصولات پتروشیمی و یا تولیدات پالایشگاه‌های نفت به عنوان مواد اولیه استفاده می‌کنند، صنایع پایین‌دستی پتروشیمی شناخته می‌شوند. صنعت پایین‌دستی محدوده گسترده‌ای شامل پالایشگاه‌های نفتی، کارخانه‌های پتروشیمی، شرکت‌های توزیع محصولات نفتی و گاز طبیعی و بازار خرده‌فروشی را در برمی‌گیرد.

این بخش با ارائه محصولات نهایی (بنزین، گازوئیل، سوخت هواپیما، نفت کوره، قیر، روغن‌ها، لاستیک مصنوعی، پلاستیک‌ها، کودها، ضدیخ‌ها، آفت‌کش‌ها، مواد دارویی، گاز طبیعی و پروپان) به صورت مستقیم با مصرف‌کنندگان نهایی سروکار دارد. از آنجایی که در اغلب موارد صنایع میان‌دستی جزئی از صنایع پایین‌دستی در نظر گرفته می‌شوند در چارچوب‌های فرآیندی APQC تنها برای دو گروه صنایع بالادستی و صنایع پائین‌دستی چارچوب فرآیندی ارائه شده است.

متانول و فرآیند تولید آن

متانول یا متیل الکل یا الکل متیلیک یا الکل چوب ساده‌ترین نوع الکل‌هاست که با فرمول شیمیایی CH_3OH شناخته می‌شود. متانول از فعالیت بی‌هوازی گونه‌های زیادی از باکتری‌ها تولید می‌شود و در نتیجه مقدار اندکی از بخار متانول وارد جو می‌شود و پس از چندین روز به وسیله اکسیژن و با کمک نور خورشید اکسید شده به آب و دی‌اکسید کربن تبدیل می‌شود. به‌طور کلی فرآیند تولید متانول در مراحل زیر صورت می‌گیرد:

متانول به عنوان ضد یخ، حلال و سوخت بکار برده می شود. از متانول برای تقلیب اتانول نیز استفاده می شود، این عمل به منظور غیر قابل شرب نمودن اتانولی که برای مصارف صنعتی تولید می شود انجام می پذیرد .

متانول به صورت محدود به عنوان سوخت در موتورهای با سیستم احتراق داخلی استفاده می شود. متانول تولید شده از چوب و سایر ترکیبات آلی را متانول آلی یا بیو الکل می نامند که یک منبع تجدید شدنی برای سوخت است و می تواند جایگزین مشتقات نفت خام شود. با این همه، از بیو الکل ۱۰۰ درصد نمی توان در ماشین های دیزلی بدون ایجاد تغییر در موتور ماشین استفاده کرد. متانول به عنوان حلال، ضد یخ و در تهیه سایر ترکیبات شیمیایی استفاده می شود.

۴۰ درصد از متانول تولیدی برای تهیه فرمالدئید استفاده می شود که آن هم در تهیه پلاستیک، تخته سه لایی، رنگ و مواد منفجره استفاده می شود. برای تغییر ماهیت اتانول صنعتی و جلوگیری از کاربرد آن به عنوان نوشیدنی، مقداری متانول به آن اضافه می کنند. دی متیل اتر از مشتقات متانول است که به جای CFC ها در افشانه های آتروسول به عنوان پیشرانه استفاده می شود.

وضعیت جهانی متانول و پیش بینی ها برای ۲۰۲۲

ازار آسیا در هفته گذشته قوی بوده و عرضه در طول تعطیلات چین، محدود بود. محدودیت های انرژی، هم تولید و هم تقاضا برای متانول را تحت تاثیر قرار داده است. عرضه متانول آسیا (خارج از چین) با توجه به توقف های برنامه ریزی نشده در برخی واحدهای اصلی، کاهش پیدا کرده است. دو واحد با ظرفیت ۱.۷ میلیون تن، با توجه به عرضه محدود خوراک حدود ۱ هفته تعطیل خواهند بود. در هفته گذشته حدود ۵۱ درصد ظرفیت اسمی و ۶۵ درصد ظرفیت مؤثر در چین فعال بوده اند.

با توجه به بحران های اخیر انرژی، افزایش قابل توجه قیمت زغال سنگ و کاهش تولید به دلیل مسائل مربوط به کمبود عرضه خوراک، قیمت در آسیا روند صعودی داشت اگرچه در بازار چین بعد از تعطیلات یک هفته ای، قیمت در معاملات روز جمعه کاهش پیدا کرد. در هفته های پیشرو، افزایش در موجودی انبار و افزایش عرضه زغال سنگ، می تواند مانع افزایش بیشتر قیمت ها شود، اما سیاست کنترل انرژی توسط چین همچنان یک عامل قوی برای حمایت از قیمت متانول در کوتاه مدت است. قیمت بالا در بازار داخلی چین میتواند افزایش قیمت در سایر بازارهای آسیا را به همراه داشته باشد. انتظار می رود که قیمت در فصل چهارم با توجه به سطح خوب تقاضا و کاهش های فصلی تولید در واحدهای مبتنی بر گاز طبیعی، قیمت های بالای زغال سنگ در چین، توقف های برنامه ریزی شده در فصل چهار ۲۰۲۱، کاهش سطح فعالیت های اقتصادی با توجه به قیمت های بالای گاز طبیعی، نزدیک شدن به فصل زمستان و بالا رفتن مصرف گاز طبیعی، همچنان بالا بماند.

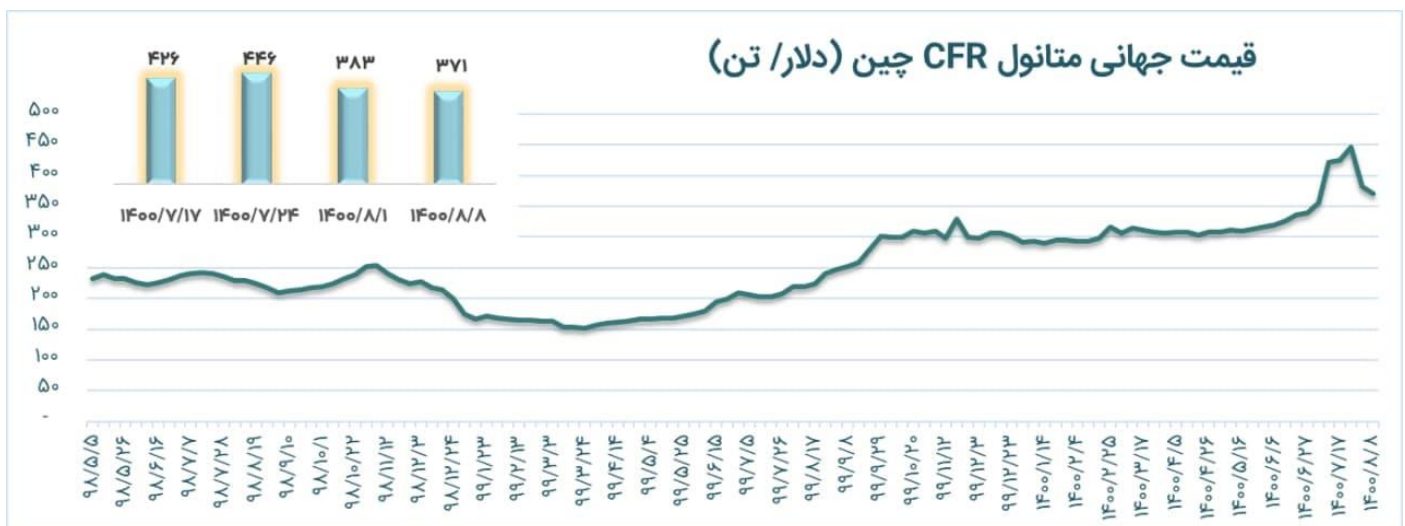
نمودار قیمت جهانی متانول

قیمت متانول آسیا در هفته اخیر با ۱۲ دلار کاهش نسبت به هفته اخیر ۳۷۱ دلار گزارش شده است.

باوجود قیمت بالای گاز طبیعی، پس از افت شدید قیمت متانول در بازار چین، قیمت متانول در کل آسیا کاهش یافت.

هرچند که گاز طبیعی خوراک تعدادی از تولیدکنندگان متانول در دنیاست ولی تولیدکنندگان در چین عمدتاً از زغال سنگ استفاده می کنند و سقوط آزاد قیمت متانول در چین نیز در پی اقدامات دولت برای مهار افزایش قیمت زغال سنگ بود.

در طی هفته اخیر یک تولیدکننده متانول (Brunei) با ظرفیت ۸۵۰ هزار تن از مدار تولید خارج شده و زمان برگشت آن نیز مشخص نشده است.

در ادامه به مقایسه ۳ شرکت تولید کننده متانول در کشور میپردازیم:

محصولات تولیدی پتروشیمی زاگرس عبارتند از بخار و متانول است. همینطور تولیدات پتروشیمی خارک عبارتند از گوگرد، متانول، بوتان، پروپان و پنتان است و محصولات تولیدی پتروشیمی فناوران هیدروژن، مونواکسید کربن، متانول (داخلی و صادراتی) و استیک اسید (داخلی و صادراتی) و محصولات فرعی است.

محصول اصلی هر سه نماد متانول است.

ارزش بازار (میلیارد ریال)	سرمایه (میلیون ریال)	پی بر ای	پی بر اس	قیمت پایانی	ظرفیت اسمی تولید متانول سال ۹۹ (تن)	ظرفیت عملی تولید متانول سال ۹۹ (تن)	تولید واقعی سال ۹۹
۷۰۰	۲,۴۰۰,۰۰۰	۱۰.۳۳	۴.۳۳	۳۲۸,۰۰۹	۳,۳۰۰,۰۰۰	۲,۹۷۲,۵۱۷	۳,۰۱۵,۰۵۷
۳۴۸	۶,۰۰۰,۰۰۰	۹.۲۷	۵.۴۷	۵۸,۷۱۰	۶۶۰,۰۰۰	۶۴۲,۴۰۵	۶۴۰,۲۲۵
۴۰۱	۹۵۰,۰۰۰	۶.۱۱	۶.۲۶	۴۶۳,۲۱۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۹۷۵,۰۰۰	۹۶۳,۰۶۹

همانطور که در جدول بالا مشخص است ، بیشترین ارزش بازار به پتروشیمی زاگرس متعلق است.

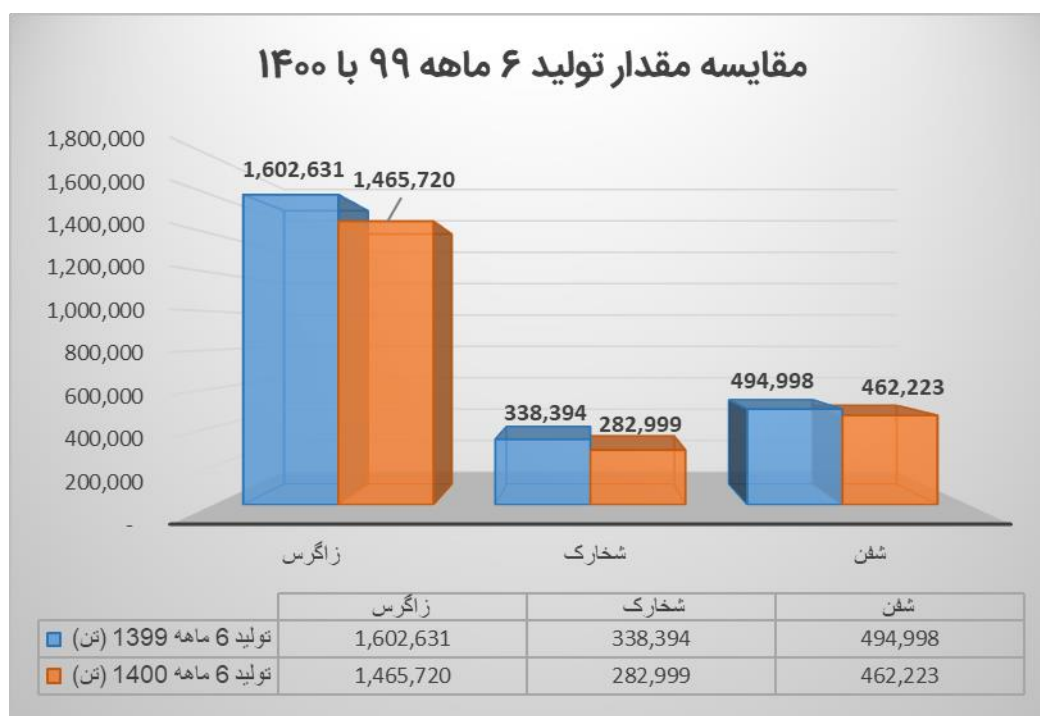
پتروشیمی زاگرس در سال ۹۹ بیشترین و پتروشیمی خارک کمترین تولید متانول را داشته اند.

پی بر ای این صنعت ۸.۴۸ میباشد که دو پتروشیمی زاگرس و خارک پی بر ای بالاتری از صنعت را رقم زده اند. قابل ذکر است که پی بر ای این دو شرکت از پی بر ای کل بازار (۹.۱۱) نیز بالاتر است.

هر سه متانول ساز پی بر اس بالاتری نسبت به صنعت و کل بازار ساخته اند که بیشترین آنها به شفن تعلق داشته است.

مقایسه مقدار تولید ۶ ماهه

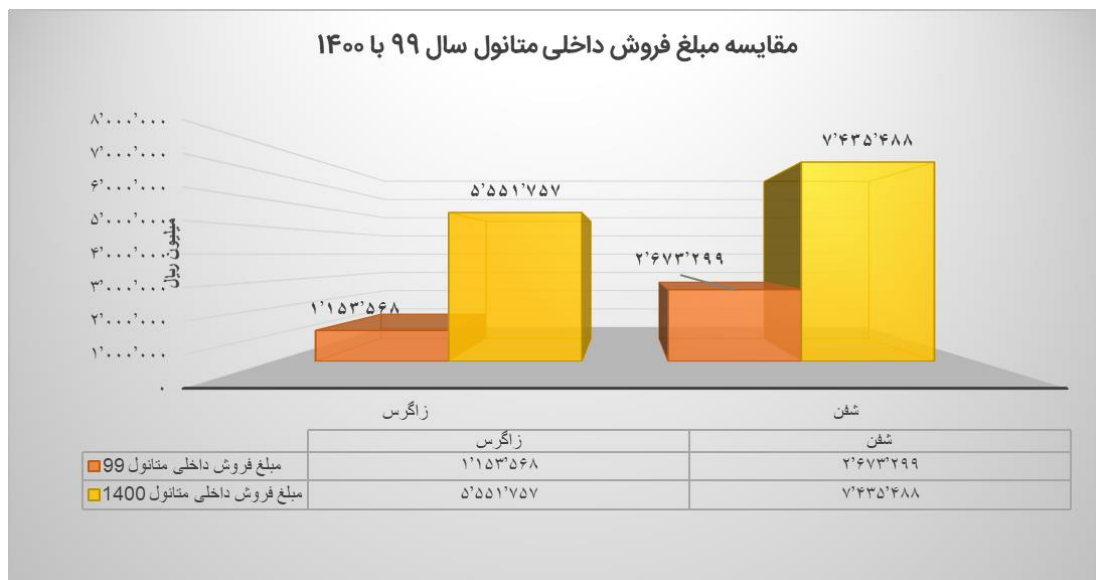
مقدار تولید متانول ۶ ماهه ی ابتدای سال هر سه پتروشیمی زاگرس ،شخارک و شفن نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهش یافته است. این کاهش ها به ترتیب برابر ۹ ، ۱۶ و ۷ درصد بوده است.

مقایسه مبلغ فروش داخلی متانول سال ۹۹ و ۱۴۰۰

فروش ۶ ماهه داخلی متانول در این ۳ پتروشیمی نسبت به سال گذشته به شرح نمودار زیر است:

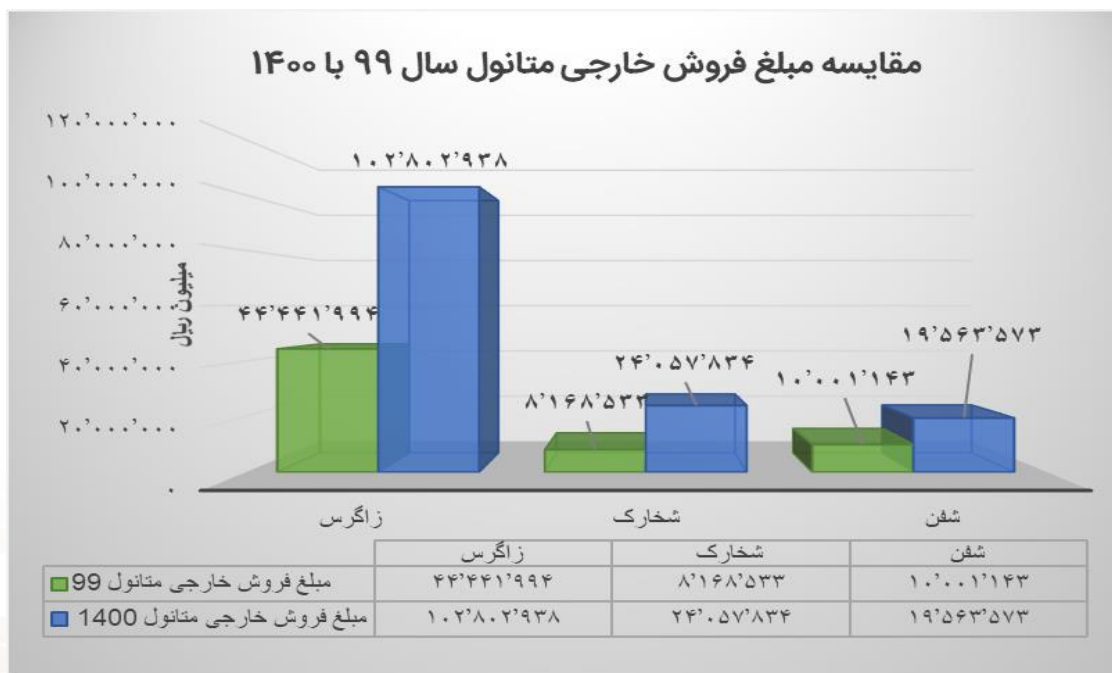

بر این اساس فروش داخلی ۶ ماهه دو نماد شفن و زاگرس نسبت به مدت مشابه سال قبل با رشد روبرو بوده است.

*فروش پتروشیمی خارک تماماً خارجی است.

مقایسه مبلغ فروش خارجی متانول سال ۹۹ و ۱۴۰۰

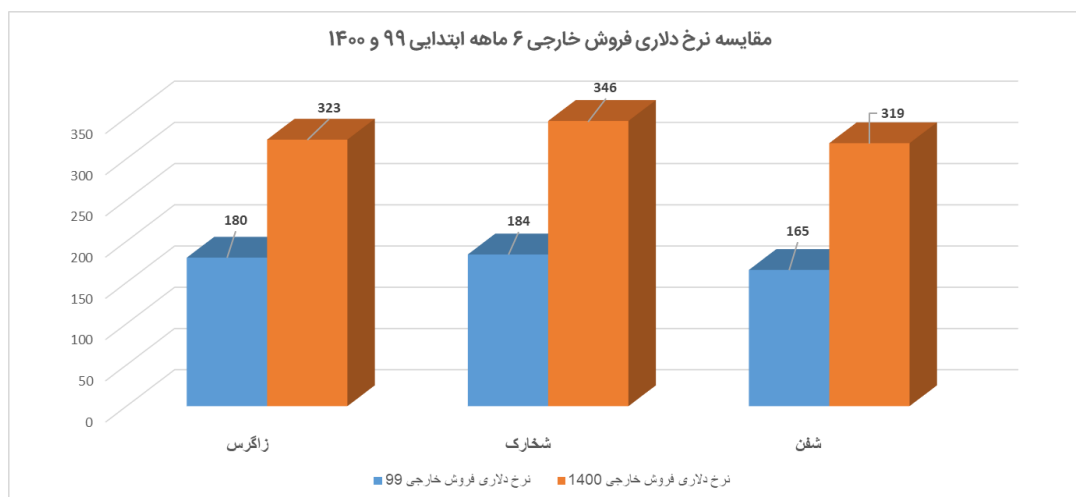
فروش خارجی متانول در ۶ ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۰ نسبت به مدت مشابه سال قبل در هر سه پتروشیمی متانول ساز با افزایش روبرو بوده است.

مقایسه نرخ دلاری فروش خارجی ۶ ماهه ابتدایی ۹۹ و ۱۴۰۰

در نمودار زیر فروش خارجی شرکت ها را بر اساس نرخ دلاری بر مبنای نرخ دلار نیما محاسبه نمودیم. بیشترین نرخ مربوط به پتروشیمی خارک و کمترین به پتروشیمی فناوران تعلق داشت.

این میزان در ۶ ماهه ۱۴۰۰ هر سه نماد نسبت به مدت مشابه سال قبل افزایش داشته است.

قیمت نرخ نیما و متانول جهانی در مدت مقایسه به شرح جدول است:

متانول جهانی	
شش ماهه ۹۹	۱۷۰
شش ماهه ۱۴۰۰	۳۰۹
نرخ دلار نیما	
شش ماهه ۹۹	۱۶۸۰۴۳
شش ماهه ۱۴۰۰	۲۲۰۸۸۸

نرخ فروش متانول این شرکت ها به دو عامل دلار و قیمت متانول جهانی وابسته است. بر این اساس طبق جدول زیر مشخص میشود در سال ۹۹ شخارک با بیشترین اختلاف (۱۰۸ درصد) نسبت به نرخ متانول جهانی و زاگرس و شفن با اختلاف های ۱۰۶ و ۹۳ درصد فروش داشته اند.

این میزان اختلاف امسال برای سه نماد زاگرس، شخارک و شفن به ترتیب ۱۱۲، ۱۰۵ و ۱۰۳ درصد است که پایین از قیمت متانول در ۶ ماه ابتدایی امسال (۳۰۹ دلار/تن) فروختند.

۶ ماه اول ۹۹		۶ ماه اول ۱۴۰۰			
نرخ دلار فروش خارجی	نسبت نرخ دلاری به قیمت متانول جهانی	نرخ دلار فروش خارجی	نسبت نرخ دلاری به قیمت متانول جهانی	نرخ دلار فروش خارجی	نسبت نرخ دلاری به قیمت متانول جهانی
۳۰۲۶۸۷۸۶.۲	۱۸۰	۷۱۴۰۳۴۹۷.۶۷	۱۰۶%	۳۲۳	۱۰۵%
۳۰۹۲۰۹۱۶.۰۶	۱۸۴	۷۶۴۰۹۹۷۶.۷۵	۱۰۸%	۳۴۶	۱۱۲%
۲۷۷۶۹۴۵۹.۳۱	۱۶۵	۷۰۴۳۸۹۴۹.۶۶	۹۷%	۳۱۹	۱۰۳%

مقایسه حاشیه سود خالص و عملیاتی ۶ ماهه سال ۹۹ و ۱۴۰۰

در این جدول اطلاعات مربوط به حاشیه سود خالص و عملیاتی ۳ نماد در ۶ ماهه ابتدایی سالهای ۹۹ و ۱۴۰۰ قرار دارد که بر اساس این اطلاعات مقایسات این دو حاشیه سود در دو سال ۹۹ و ۱۴۰۰ به این شرح است:

نام شرکت	شش ماهه اول ۱۳۹۹			شش ماهه اول ۱۴۰۰			۶ ماهه	۶ ماهه
	حاشیه سود عملیاتی	حاشیه سود خالص	سود خالص	حاشیه سود عملیاتی	حاشیه سود خالص	سود خالص	مقایسه حاشیه سود عملیاتی ۹۹ با ۱۴۰۰	مقایسه حاشیه سود خالص ۹۹ با ۱۴۰۰
زاگرس	۰.۵۵۷	۰.۵۶۳	۲۵,۹۵۰,۵۸۱	۰.۳۸۹	۰.۴۰۶	۴۴,۲۱۳,۵۹۹	۷۰%	۷۲%
شخارک	۰.۹۷۴	۱.۰۲۳	۱۴,۲۰۵,۲۳۶	۰.۴۷۷	۰.۴۹۵	۲۰,۷۷۶,۰۷۹	۴۹%	۴۸%
شفن	۰.۴۹۳	۰.۸۷	۱۵,۵۶۵,۸۱۷	۰.۵۵۷	۰.۴۱۳	۱۷,۰۹۸,۰۱۳	۱۱۳%	۴۸%

نقش جهان
کارگزاری آرمان تدبیر
حامی هوشمند

ARMANBROKER.IR

۰۲۱ ۸۶۰۸۰۵۱۳